
Підсумки ФОРУМУ:
«КУЛЬТУРНА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ: ВИКЛИКИ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМИ В ГРОМАДАХ»
ВІДНОВЛЕННЯ ГРОМАД ЧЕРЕЗ КУЛЬТУРУ

28 жовтня 2024 рік

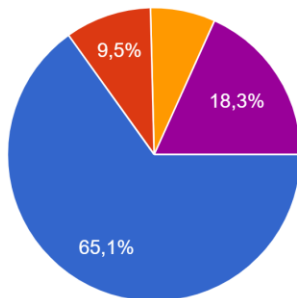

Аналітика Форуму

186 учасників із **112** громад (**18** областей України)
41 спікер, **5** панелей, **8** годин діалогу
190 онлайн-учасників на платформі ZOOM

9. Тип місця працевлаштування

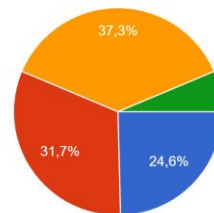
126 відповідей

- Орган місцевого самоврядування (обласні, районні, міські, сільські і селищні ради), виконавчі органи міських, сільських та селищних рад,...
- Комунальна установа
- Організація громадянського суспільства (громадська організація, благодійний фонд, тощо)
- Бізнес
- Інше

3. Вкажіть, будь ласка, Ваш вік

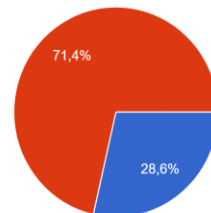
126 відповідей

- 18-35
- 36-45
- 46-59
- 60+

4. Стать

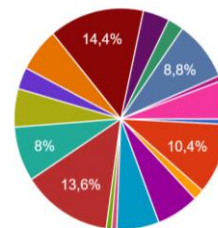
126 відповідей

- Чоловіча
- Жіноча

5. Вкажіть назву Вашої області

125 відповідей

- Вінницька
- Волинська
- Дніпропетровська
- Донецька
- Житомирська
- Закарпатська
- Запорізька
- Івано-Франківська

Ключові спікери Форуму – Forum Key notes

Микита Потураєв

- «У громадах люди намагаються зберегти майданчики культури, щоб комунікувати. Якщо ми за сталий розвиток культури, то наше завдання створити справжні осередки для спілкування та особистісного розвитку мешканців громад»

Микола Точицький

- «Державна культурна політика – це звісно важливо, проте на міжнародній арені культурні практики малих громад є чи не найціннішими...»

Майя Гоголадзе

- «USAID підтримав ініціативу Проекту ГОВЕРЛА допомогти громадам та Міністерству впровадити ефективну реформу культури. Проте спочатку це повинні бути нормативні, законодавчі зміни. Вже потім - концепції нових універсальних Культурних центрів»

Анастасія Бондар

- «Чи визріли ми для прийняття рішень щодо цієї реформи. Чи готові ми дати собі відповідь про які послуги культури говоримо у громадах...? »

Євгенія Кравчук

- «З децентралізацією модернізуються в громадах усі сфери окрім сфери культури. Культурне законодавство змінилось на користь громад, а у громад зокрема є бажання та запит на нові заклади культури, зокрема Центри культури, проте цей процес не зрушив з місця..»

Ірина Констанкевич

- «Громади повинні бути інклюзивними для ВЕТЕРАНІВ...і тут мова не лише про безбар'єрність та доступність. На рівні держави повинна формуватися єдина, спільна політика через, підкресляю, - нову Стратегію культури»

Ключові спікери Форуму – Forum Key notes

Андрій Кучер

- «На сьогодні в Україні не сформовано ветеранської політики, бо навіть немає визначення ВЕТЕРАН. Вважаю, що саме Мінкульт має стати лідером у формуванні цієї політики... А ще ...Вишибаба, Іздрик, таких пацанів має бути більше»

Юрій Гладенко

- «Культурна реабілітація повинна стати частиною протоколу медичної реабілітації»

Люсьєна Шум

- «Працівники у громадах не вміють і не знають як діяти з військовими, які повертаються додому. Мінкульту спільно з громадами потрібно підготувати простори, оновити книжкові колекції та навчити бібліотекарів комунікувати з ветеранами»

Ахтем Сеїтаблаєв

- «Кейс, де хедлайнерами є ветерани – найкращий інструментарій культурологічної політики України»
- «Нам, як країні, не невістачає ресурсу, а чітких скоординованих дій, коли говоримо про культуру»
- «Україна в промоції себе як країни повинна перейти від тези «пожалітись» до тези «надихнути!»

Микола Ульянов

- «Чи достатній рівень децентралізації влади на місцях, щоб створювати та управляти креативними культурними хабами та створювати відповідний бізнес клімат?»

Ігор Абрам'юк

- «З досвіду співпраці з громадами децентралізація в культурі поки що не відбулась».

Ключові тези опитування

І ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ОПИТУВАННЯ НА ТЕМУ «Якісні культурні послуги в громадах» ↔ 855 громад

1. Які чинники стримують розвиток культури в громадах?

- Нестача фінансування (90%)
- Недостатньо кваліфікованих кадрів (40%)
- Нестача відповідних приміщень (35%)

2. Чи створено у вашій громаді Центр культурних послуг?

- Так (35%)
- Ні (61%)

3. Яка допомога потрібна для створення ЦКП в громаді?

- Фінансова підтримка (89%)
- Обмін досвідом з іншими громадами (52%)
- Консультації з експертами (49%)
- Навчання персоналу (44%)
- Методичні рекомендації (40%)

4. Чи вважаєте ви доцільним надання ОМС повноважень щодо самостійного формування мережі закладів культури (затвердження моделі, штату, типового положення)

- Так (67%)
- Ні (33%)

5. Хто на вашу думку має ухвалювати рішення про закриття/об'єднання закладів культури в громаді?

- ОМС (57%)
- Мешканці (31%)
- Важко відповісти (6%)

6. Хто має розробляти та затверджувати нормативи надання культурних послуг?

- Структурні органи ОМС (54%)
- Мешканці (23%)
- Міністерство (23%)

7. Чи підтримуєте ідею ОМС як єдиного регулятора культурних послуг без залучення держави?

- Так (47%)
- Ні (48%)

Культурні практики з громад

- Перетворення класичного історико-краєзнавчого музею у **«МУЗЕЙ-МАЙСТЕРНЯ»** в **Теребовлянській громаді** 2017-2020 роки. На території Музею – виставкові та експозиційні зали, кімнати для майстер-класів, власна кінозала, сувенірна крамниця, офіс туристично-інформаційного центру та арт-подвір'я для мистецьких подій. Дохід від платних послуг – 28-32 тис грн/місяць.
- Нові сенси на старому фундаменті – це про новий безбар'єрний простір на території **Чортківської публічної бібліотеки. ГАРАЖЖЖ** – проект з перетворення старого гаражу на території БІБЛІОТЕКИ громади, силою спільноти творчих, натхнених людей за кошти грантів та місцевого бюджету, щоб у нових стінах продовжувати творити різне мистецтво. Головна ідея – спільнотворення!
- Міжмуніципальне співробітництво у сфері культури існує! Три громади: **Рожищенська, Горохівська (Волинська область) та Рожнятівська (Івано-Франківська область)** домовились в рамках партнерства встановити Національний рекорд «Найчитаючіша громада в партнерстві», щоб нагадати про основну функцію бібліотек – популяризувати читання та книги. А ще перебувають на етапі створення інноваційної цифрової платформи для оцифрування бібліотечних книг та культурної спадщини під назвою та власним брендом **«КРЕДЕНС»**
- Історія відбудови **ІРПІНСЬКОЇ** громади через партнерство у сфері культури та мистецтва: нова **СТРАТЕГІЯ** громади, з вектором на розвиток культури; **РЕВІТАЛІЗАЦІЯ** профільних закладів культури; створення дизайн-коду міста, цифрового РЕЄСТРУ об'єктів, культурної спадщини, створення мережі **МУЛЬТИКУЛЬТУРНИХ** просторів міста та творчого кварталу, **МЕМОРАЛІЗАЦІЯ** подій оборони міста.
- Український бренд **«VERETA»** (засновник Юрій Степанець) родом з Томашпільської громади (**с. Стіна**), що на **Вінниччині**. Народне ремесло **ТКАЦТВА** у поєднанні з екологічним підходом «Recycle» народжує нові конкурентні продукти на ринку текстилю та домашнього декору. Проект націлений на не масове, екологічно чисте, із залученням місцевих мешканців, локальне виробництво на підтримку традиційних українських ремесел.
- Подієвий туризм, інтерпретація спадщини, культура через дослідження, музейне самовираження та мистецькі події – усе це про Заповідник «Тустань» та історію його поетапного створення та поширення із включенням територій ближніх сіл та розбудови сучасної **«ЕКОСИСТЕМИ ТУСТАНЬ»**.

Резюме пропозицій

- 1. Скасувати нормативи** щодо забезпечення населення громад клубними та бібліотечними закладами, зокрема:
 - Постанову Кабінету Міністрів України від 12.11.1998 р №1775 «Про нормативи забезпечення населення клубними закладами»
 - та Постанову Кабінету Міністрів України від 06.02.2019 року №72 «Про затвердження Державних соціальних нормативів забезпечення населення публічними бібліотеками в Україні»
- 2.** В частині регулювання державою функціонування базової мережі закладів культури та надання якісних культурних послуг мешканцям громад – **розробити та запровадити «Граничні показники видатків та кредитів з місцевих бюджетів»** з встановленням фіксованого % на фінансування культури в межах однієї громад чи громад, що об'єднані міжмуніципальним співробітництвом у сфері надання культурних послуг. А також переглянути норму ЗУ «Про культуру» щодо погодження оптимізації мережі закладів культури у територіальних громадах із Міністерством культури та стратегічних комунікацій.
- 3.** За участю представників громад, асоціацій громад, представницьких організацій громадського сектору **розробити та затвердити в найкоротшому часі**
 - «Мінімальні стандарти забезпечення населення культурними послугами»;
 - напрацювати «Типове положення про Центр культурних послуг»;
 - внести зміни у Наказ Міністерства культури від 20.09.2011 року №767 «Про затвердження примірних штатних нормативів клубних закладів, центрів народної творчості, парків культури та відпочинку та інших культурно-освітніх центрів і установ державної та комунальної форм власності сфери культури», зокрема із внесенням нових посад, що передбачаються в роботі таких Центрів.
 - Є пропозиція **провести глобальне Всеукраїнське опитування (Кравчук Є.М.)** на предмет нормативів та стандартів надання культурних послуг в громадах, які мали б бути затверджені Центральним виконавчим органом влади.
- 4. Сприяти у налагодженню офіційного діалогу** між Міністерством культури та стратегічних комунікацій та Міністерством у справах ветеранів на предмет розробки державних навчальних програм/курсів для працівників закладів культури із соціально-психологічної та реабілітації культурою ветеранів війни.
- 5. Долучити до складу робочих груп** (якщо такі створені чи плануються створити) по **напрацюванню Державної довгострокової стратегії розвитку культури** в Україні представників територіальних громад (пряме представництво).
- 6.** На підставі апробованих та якісних культурних практик, зібравши та систематизувавши інформацію з територіальних громад, **підготувати детальні рекомендації** (у вигляді посібника, інструкції, журналу) для запровадження цих практик в інших громадах, що містили б не лише опис результату запровадження нової культурної практики, а детальну **інструкцію із покроковими алгоритмами та зразками нормативних актів ОМС.**
- 7. Обговорити можливості доступу та споживання культурного продукту громадами** (на прикладі українського кіно): актуальність та дієвість **обласних кінокомісій та їхня взаємодія з ОМС** у територіальних громадах; верифікація інформації **про державну субвенцію на кінобуси** (озвученої заступником голови Держкіно під час Форуму).

Дякую за Вашу увагу!

